

Pita Egali Ripia Agale

Pita-me go pepare kedaa adae rialimi Kristen enaalina kone rulae mapuri palaalalo agale adaapu go-rupa lisa: Kristen-numiri Yesu Kerisona epe agale madaa kone rulalepape. Yesu nipu komoma wala rekisa. Go puma nipumi wala epalua lo lagisa. Go agale makuaaoma wala epalia waru surubamina lisa. Ora loma Kristen-numiri kedaa rialimi pare go elere nimuna kone rulae makoyalalo pea. Go pea-le nimumi kone waru rulaoma Yesu wala epalia surubena. Go yapi di raburi nimu epe ele mealimi.

Robonu go-rupa adamina:

Abala adape agale (1.1-2)

Gote-na ade abuna kagaa pirape agale (1.3-12)

Gote raapu epe-rupa piramina (1.13–2.10)

Kedaa epalia rabu pape-ainu (2.11–4.19)

Pawa piruma Gote-na kogono pamina (5.1-11)

Pora po agale (5.12-14)

Pita-me pepa rana komea luma rapasa

¹ Ni Pita-re Yesu Kerisona kogono ali piruma neme go pepa Gote-na ruru enaalinu nimi pimi-para rapaato. Nimi abalade nimina adarenu giyoma mo su rado rado-para yada tya enaalinu puma pimi. Gore Pontus-para Galesia-para Kapadosia-para Esia-para Bitinia su robonu-para puma pimi-le go pepa neme nimi piri-para rapaato. ² Ora abaladere aapa Gote nipuna kone

suma nimi nipuna enaalinu mapiraasa. Gore Holi Spirit-mi abalade nimi ora epe enaalinu mapiraasa rabu Gote-me nimi Yesu Keriso-na agale pagoma raitaliminalo pisa. Go puma Yesu komoma wala rekoma pisa rabu nipuna yaapimi nimina koe elenu maa radepe rubisa. Gore nipumi nimi epe-rupa mapirainalo pisa. Nipuna epe kuma pi kone-para nipuna epe raba meape agale-para nimina lo robaa-para rubitabenalo rapaato.

Kagaa pirape kone wasaare so yaa-para meamina

³ Naame Gote-na bi minasaoma ora pili lamina. Nipuri naana Mudu Ali Yesu Keriso-na Aapa pia. Gore nipumi naa kodome waru komoma Yesu wala marekaasa. Go puma Gote-me naa kagaa enaali-rupa mapiraasa. Go pea-le naa ora epe-rupa piruma werepe Gote-me naa minalo adoba pima. ⁴ Go puma nipumi nipuna enaalinuri so yaa-para wi epe kone wasupa gialia. Go pea-le naame go ele ora ginalo adoba pima. Go epe elenu nipumi ade abuna surubea-pulu mada naramualia page nakoyaalia page ade abuna nipumi yarera su aaya. ⁵ Nimimi Gote madaa kone rulalimi rabu nipuna purimiri naa surubaina. Go puma nipumi naa ade abuna epe-rupa mapiraape-aina kone werepe epalia rabu madaa mea waatea. Go rabu naame nipuna epe surube ele mealima.

⁶ Go madaa naame pedo pamina. Go pea pare abi naame oge rudupu piruma kedaa rado rado ru piru aaeme. ⁷ Go konemere nimi Gote madaa kone waru rulaeme palo nimina kone-para kotea.

Gore epe abu pi kana gol-re mada ko tea paloma nimumi go gol repena sulaa-para maa kiralimi. Go rabu go gol-na puri ademe. Go pea pare nimina kone rulape kone makoayalo pea. Go pea-pulu kedaa pi ele medame nimina kone-para makoyaalo palia rabu mada nakoeyaalia. Dia yapare nimina kone puri mapalaatalo pea. Go pea-le nimina kone rulae elere kana gol-na puri page ma-oge yaaya. Go puma werepere Yesu Keriso su kamaa pename waatea rabu nimina bi minasaainalo nimimi epe paana puri page ada bi page mealimi. ⁸ Gore abalade nimimi nipuna le-para na-adisimi pare nimimi nipu madaa ranaame komalimi. Go page abi nimimi nipu na-ademe pare nimimi kone waru rulaeme. Go pea-le nimimi raaname waru komalepape. Go komalimi raana-mere go su kamaa komalimide rana raayo ma-oge yaaya. Go pea-ai naame go madaa pa agaleme mada nalakelema. ⁹ Go puma nimimi kone rulape konena re muaeme-pulu raaname waru komalimi. Go kone rulape konena re-re nimimi Gote nimina kone wasupa ade abuna mapiraanalo mu aame.

¹⁰ Go ade abuna kagaa pirape kone madaare Gote-na agale lageleme alinumi abalade go agalena re lagisimi. Go agale mu pirisimi. Go puma Gote-me nimu pa gi kone ginalo agale maa waalisimi. ¹¹ Gore Yesu Keriso-na Holi Spirit-ri nimuna lo robaa-para piruma Yesumi kedaa rado rado ruma wala werepe adaa bi minalo Gote nipuna agale lakale alinu lakalisa. Go pisimi-pulu nimumi ade abuna go elenu aa-rabu epalia yapae? Ake pea epalia yapae agale mu

pirisimi. ¹² Go puma Gote-me nimuna kogono napinalo maa waalisa. Gore abalade Gote-na agale lakale alinumi go agale madaa lakalisimi rabu nimi raba mulalo kogono pisimi. Go pisimi-pulu nimimi page abala pageme. Gore abalade nimumi Epe Agale mea lagisimi rabu Gote-me Holi Spirit so yaa-para epenaloma nipuna purimi epe agale naa lagisimi. Go puma ensel-numi page go epe agalena re makuaala peme yaalore nimumi raaname waru komalimi.

Gote-me naa epe-rupa piraminalo mapiraasa

¹³ Go pea-le nimina kone ma-redepo yaaoma waru surubalepape. Go puma nimina kone raayore Yesu Keriso su kamaa pename epalia rabu nipumi epe kone gina loma waru adoba piralepape. ¹⁴ Nimiri nogo naakinumi agi aaraa-nuna agale waru pagemedede-rupa Gote-na agale pagoma piralepape. Gore abaladere nimimi kone waru namakuaaoma koe konena pora ralu pirisimi. Go pirisimi pare abiri nimimi go pora wala naraitalepape. ¹⁵ Dia-le Gote-me nimi abala yaalisadere nipu ora epe-rupa rado pia. Go pea-le nimimi pora pamualimi rabu epe redepo le kone suma pamualepape. ¹⁶ Gore Gote-na agale wi buk-mi go-rupa lea: Niri ade abuna epe-rupa pi-le nimi page ade abuna go-rupa piralepa.

Ora adaa yotome Gote-me naa raba misa

¹⁷ Gore nimimi Gote-para beten leme rabu Aapa-ya leme. Go Aapamere enaali raayo madaa kone komea suma kogono raayo adoma enaalin-una kone komea komea lo maa rumaaya. Gore go su kamaare ora naana adare-daa dia yaade. Go

pea-le su kamaa pitimi rabu nipu madaa paala komape kone waru suma pora pamualepape. ¹⁸ Gore abalade nimina kasuanumi koe ele mogesimi rabu nimimi go kone kama ralisimi. Go pea pare Gote-me naa go koe koneme rogaasaba-ai kepelenalo raba misa. Naa raba muma kabisa rabu go su kamaa eleme naa naraba misa. Dia-le go su kamaa kana silva-para gol-parame warili elere ramuma nipuna puri dia yaalia. ¹⁹ Gote-me nimi koe ele madaa ma-kepealalo pisa rabu pa su kamaa wi epe eleme napisa. Dia, pare Keriso-na yaapimi naa pane muma ma-kepelisa. Go pisa rabu nimumi ora epe mena sipsip si luma lodo* kirisimide-rupa Gote-me Keriso su kamaa mea rapaasa-pulu naana koe ele madaa maa kepena pasa. ²⁰ Gote-me go su yaa abi nawarili awomare Keriso nipumi go kogono pinalo mada misa. Go puma nimi raba mulalo werepe go di raburi pename su kamaa maa waalisa. ²¹ Gore Keriso su kamaa ipuma nimi raba misa. Go puma Gote nipuna Keriso abalade tapa-para wala marekaaoma bi kalisa. Go pisa-pulu nimimi Gote madaa kone rulaoma adoba pimi.

Naana ame balinu ranaame komamina

²² Gore abi nimimi go agalere ora waru pagoma raleme rabu nimina kone ma-epeaaya. Go puma nimina kone rulae eleme ame balinu-para kone waru suma ranaa kome raana komalepape. Go

---

* **1:19:** Israel enalimi Gote-para ora pi loma lodo kirilalore epe sipsip mena adoma puma kirala pisimi. (Wok Pris 22.17-25) Pita-me go rekena agale makuaaoma go lisa: Kraisi epe lodo kirape mena sipsip si yade lisa.

puma nimimi nimu madaa puri paloma lo robaa-para kone komea salepape. ²³ Gore Gote-na ade abuna kagaa pirape agaleme nimi kagaa enaali madisa. Gore ama aapame nimi madisipi-rupa dia yapare ade abuna pirape Aapame nimi kagaa enaali mapiraasa. ²⁴ Gore Gote-na agale wi bukmi go-rupa lea: Enaali raayore su kamaa aaya rilipunu pimi. Go puma nimuna to madaa au raayore mo rilipinuna kili nona pea. Gore rilipu kaapu yoma nipuna kili radalapa lopea-rupare enaalinu adaalupu napiruma komalimi. ²⁵ Go pea pare Mudu Ali-na agalere ade abuna pa salia. Go agalere nimumi Epe Agale nimi piri-para maa ipisa rabu pageme.

2

Mudu Aliri ade abuna kagaa pirape kana-rupa pia

¹ Go pea-le nimimi koe kone raayo giyalepape. Go puma makirae agale lape kone-para pagaa wi kone-para kudipa kone-para ero agale-para go raayo giyalepape. ² Gore nogo naakinumi adu nala komalimide-rupa nimimi Gote-na epe agale madaa go-rupa waru raaname komoma adu-rupa nalame komalepape. Go puma ade abuna nalimidaare go epe agaleme nimi puri waru mapalaalia raburi nimi Gote raapu ade abuna epe-rupa kagaa piraamala palimi. ³ Gore nimimi Mudu Ali epe kodome kome kone abala misimi-pulu redeme waru komalimi.

⁴ Gore nimiri Mudu Ali-na piri-para ipulupape. Nipuri ade abuna kagaa pirape kana pia pare

Gote-me go kana ora epelea kone suma mapi-raasa. ⁵ Gore nimi pa kagaa pimi enaali page kana-rupa puri paloma rekoma ipulupape. Go puma Gote-me nimiri Holi Spirit-na ada-rupa warulalo pea. Go palia-daare nimimi Gote-na epe enaali piruma lodo kira-ae kogono pamina. Go puma nimimi Holi Spirit-na kone muma Gote-para ora epe lodo kira-ae ele kalamina. Go palimi rabu Yesu Keriso nipuna pisade kogono madaa kone suma pamina. Go puma Gote-me go kiralimide lodo adoma gore raaname waru komalia.

⁶ Go madaare Gote-na agale wi buk meda page go-rupa lu wisa: Neme yoto adaa meape kana meda madaa misua. Go kanare ada puri mapalaape kana yaa-pulu abi neme nipuri Saion supara mapiraayo. Go pea-pulu enaali raayome nipu madaa kone rulalimi rabu nimu yala madaa napoteme. ⁷ Nimi nipu madaa kone rulaeme enaalinuri nimimi go kana ora waru epelea leme. Go pea pare enaali medalomame kone naru-laeme enaali nimi madaare agale go-rupa lea:

Go kanare kogono alinumi abalade giyasimide.

Go pisimi pare abi go kanare nipu ada raayo puri mapalaaya lisa.

⁸ Go page Gote-na agale wi buk medame go-rupa lea: Go kanamere enaalinu magalataboma lopalimi. Go page go kanamere enaalinu malopaalia lo lu wisaya. Nimumi Gote-na agale madaa kone narulasimi-pulu go agale madaa magaitabisimi. Abalade Gote-me go-rupa palimi lo kone wisa-le go-rupa pirisimi.

Naare Gote-na ruru enaalinu pima

⁹ Go pea pare Gote-me nimi abala madaa misa-pulu nimiri nipuna ruru enaalinu piru aaeme. Nimiri lodo kira-ae enaali piru aaeme. Nimiri ora epe adaa su robo meda-para piru aaeme. Go pea-le nipumi nimi nipuna epe kogono raayo enaalinu-para lakelaminalo mapiraasa. Abalade Gote-me nimi yaalisa raburi nimimi koe ribaale su giyoma nipuna epe paa pi ru-nane epa kodobalisimi. ¹⁰ Abaladere nimiri pa koe enaali ruru piruasimide pare abiri nimi Gote-na ruru enaali piru aaeme. Abaladere nimimi Gote-na kodo komape kone namakuaasimi pare abiri Gote-me nimi nipuna kodo komape koneme raba misa.

Naare Gote-na kogono enaali piramina

¹¹ Gore nimina adami enaalinuri nimi go su kamaa oge rudupusi piralimi. Go pea-pulu ora pora kimisu enaalinu page yada tya epe enaalinu page nimi go-rupa piralimi. Go madaare neme nimi go-rupa lagialo: Nimimi koeyae yolape kone suma palimi-daare nimina wasaanu raapu yada rugutalo palimi. Go pea-le nimimi go koe kone rabuaanaaoma giyalepape. ¹² Gore nimimi ribaale-para piri enaalinu raapu pulalore kone waru suma epe-rupa pamualepape. Go puma nimumi nimi koeyae pape enaalinu tyalo peme rabu nimina epe pora abala adena. Go peme-pulu nimumi Gote-na epape yapi di rabu nipuna bi minasaalimi.

¹³ Nimimi Mudu Ali madaa kone penaloma go su kamaa ali muduna agale mana raayo

raitalepape. Go puma go su robo raayona Mudu Ali page nimimi nipuna agale pagoma raitalepape. ¹⁴ Gore ora Mudu Alimi gavman-nu maa epenaloma nimumi koe ele peme enaalinu-para yago luma koe kedaa maa kalenalo maa epenalisa. Go puma epe kone wimi enaalinuna bi minasaainalo mea epenalisa. Go pea-le gavman-nuna agale page waru pagalepape. ¹⁵ Gore Gote-na konere nimimi ora epe-rupa palimina kone wisa. Go palimiri nimimi agale pa-rupa loma makeyae alinuna agale madaa loraalimi. ¹⁶ Gore nimiri epe-rupa pirape-rupa piralepape. Go pea pare epe-rupa pirape enaali pitimi rabu naare ele raayo mada puma koyae ele mada kepealimina lo natepape. Dia-le gore nimiri Gote-na kogonome adili enaalinu-rupa piralepape. ¹⁷ Go puma nimimi enaali raayo-para epe bi mina kone salepape. Go pumare Keriso-na ame balinu-para ranaame komalepape. Go puma nimimi Gote mada paala komoma nimi ora Mudu Ali epe bi wina kone salepape.

Naame Keriso-na kone muma koeyae napamina

¹⁸ Nimi kogono naaki nimimiri mo nimi surubeme alinu epe bi mina kone waru suma piralepape. Go palimi rabu nimimi epe kone suma raba mi alinu komea-para adalepape. Dia, pare nimimi mo koe agale loma surube alinuna agale page waru pagalepape. ¹⁹ Gore nimimi Gote madaa kone rulaoma pora pameme rabu nimimi radaa noma kedaa pa rialepape. Go palimi-daare Gote-me go kone madaa raaname komoma nimi

raba mealia. ²⁰ Go puma nimimi epe kogono peme rabu nimumi kedaa gialimi-daare Gote-me nimi raba mealia. Go pea pare nimimi koeyae leme-pulu nimumi nimi kedaa gialimi. Go puma nimimi go koe ele ora mealimi-daare ake paa-daa Gote-me nimi epe bi Go raba mealia ya? Mada dia.

²¹ Go pea pare Gote-me nimi kedaa rialiminalo yaaloma madaa mea. Gore Keriso-me koeyae na-puma radaa pa kamaa nisa. Go pisare nipumi naa go pora raitaminalo maa waalisa. ²² Gore nipumi abalade koeyae meda napisa. Go puma nipu makirae agale page ora meda nalisa. ²³ Gore nimumi nipu-para koe ero agale lisimi rabu nipumi nimu-para go koe agale na-abulisa. Go puma nipumi radaa adaae nisa rabu nipumi eleda meda nalisa. Dia, pare nipumi epe redepo le lape agale Gote madaa adoba pirisa. ²⁴ Gore Keriso nipuna yogaleme naana koe elenu raayo maa rumare nipu so repena poloepa madaa komisa. Nipumi go-rupa pisare naana koe elenu raayo maa rubalalo pisa. Go pumare naa su kamaa pitima rabu epe redepo le kone saminalo pisa. Gore nimumi nipu nil-mi lu makomasimi rabu nipumi naa ora ma-epeaasa.

²⁵ Abalade nimi sipsip menanu pora giyoma alupaede-rupa pirisimi. Go pea pare abiri wala mo mena sipsip surubape Ali piri-para wala mea ipisa-pulu nipumi nimina kone wasupa waru surubalia.

3

Repaayana agale

¹ Gore Mudu Alimi nimina kone wasupa surubea-rupare nimi enanuri nimina aalinuna agale pagoma piralepape. Go palimi rabu nimina aali medalomame nimina pora epe-rupa piralimi-rupa adalimi. Go puma nimimi Gote-na agale madaa kone rulalepape. Go pumare nimimi pa agale nateme pare aalinumi nimina epe kone adoma koe kone perekealimi. ² Gore mo werenu nimimi epe kone suma pora epe-rupa pamualimi-daare aalimi go-rupa adoma go madaa page kone rulalimi. ³ Gore nimimi pa kamaa yogalena au kama nalalepape. Gore naame kalu irinu madaa au waru kaname warili epe ele page aulaoma epe mamina rado radonu page maraata palima kone-daa nasalepape. ⁴ Dia-le nimina auri epe kone nimina lo robaa-para waru maa salepape. Go palimiri go epe au naramualiale go epe kone pu robaa-para saabaoma epe-rupa piralimi. Go konere Gote-na le agaa madaa ora epelea. ⁵ Abaladere enanumi Gote madaa kone rulaoma epe-rupa pirisimi. Go enanu nimuna auri nimuna aalinuna agale pagoma pawa pirisimi rabu ora epe aulisimi. ⁶ Ena Seramere kone go-rupa wisa. Nipumi nipuna aali Abraham-na agale pagisa rabu naa Mudu Ali kone suma nipuna kogono pasa. Go puma nimimi epe kogono puma ele meda madaa paalame nakomalimi-daare nimi page Sera-na wanenu pimi.

⁷ Nimi aalinuri nimina werenu raapu waru piralimi pare enanu nimuna yogalere puri waru napabea-le nimimi nimu madaa epe kone suma raba mealepape. Nimi enanu raapu epe-rupa

piraminaloma Gote-me nipuna ade abuna kagaa pirape kone pa gialia. Gore nimimi go epe pora pamualimi-daare ele medame nimina beten lape agale mada narabuainalia.

Naame kone komea suma piramina

⁸ Gore abi neme go agalere go-rupa lo gialuame pi: Nimi raayome epe kone komea-rupa sulalore enaali raayo kodome komalepape. Go puma nimina ame balinu-para ranaame komoma nimu raba muma nimu adaa bi mina kone nasalepape.

⁹ Go puma ali medalomame nimi koeyae palimi rabu nimimi nimu-para koeyae na-abulepape. Go page nimi-para koe agale leme rabu nimu-para koe agale na-abutapape. Dia-le nimimi agale abuteme rabu Gote-na puri mina agale laketapape. Gore abalade Gote-me nimi yaaloma mapiraasa rabu epe puri gialua loma pisa.

¹⁰ Gore Gote-na agale wi buk madaa go-rupa lu wia:

Ali medame nipu epe-rupa piruma raaname komalua kone sali-daare:

Gore nipumi koe agale-para makirae agale-para ora natea.

¹¹ Go pumare nipumi koe ele raayo koau waaloma epe kogono kama palia.

Gore nipumi epe kone suma pawa epe-rupa pirape pora raitalalo palia.

¹² Go pora madaare Mudu Alimi epe redepe le enaali waru adobaaya.

Go puma nipumi ade abuna nimuna beten pagoma nimu raba mu aaya.

Go pea pare Mudu Ali koeyau peme enaalinu adoma giyaaya.

13 Go pea pare nimimi puri paloma epe kone sulalo palimi-daare aapimi nimi mada makoy-aalia ya? Gore ora mada dia. 14 Go pea pare nimimi epe kogono puma go madaa radaa nalimi-daare gore nimimi raana komo piralepape. Go page nimimi pa alinu madaa paalame nakomalepape. Go page nimina lo robaa-para kone adaapu nasalepape. 15 Dia-le nimina lo-parare Keriso-na bi minasaoma ora naana Mudu Ali kone suma piralepape. Gore pa ali medame nimina epe adoba pirape-airi ali yapae tea-daare ade abuna nimimi kone waru suma go agale epe-rupa abutapape. 16 Go puma nimuna agale abulalo palimiri pawasi epe kone suma agale laketa-pape. Nimina puma lo robaa-para wi konere epe-rupa salepape. Go palimiri nimi-para ero agale leme rabu nimumi nimi Keriso-na pora raluma piri enaali adalimi. Go puma nimuna teme makirae agale madaa yala mada poteme. 17 Gore Gote-me go-rupa kone saliare naame epe kogono puma go madaa kedaa mealimare gore epetea. Go puma naame koe ele puma go madaa koe kedaa mealimare gore koyaalia.

Keriso komoma rekesare naa kaba mulalo pisa

18 Gore Keriso nipu naa madaa komisa. Go puma nipu rana komea naana koe ele raayo mea rubalalo komisa. Nipu ora epe rede-po le ali pirisa. Go puma nipumi naa koe enaalinu Gote piri-para lamua pulalo komisa. Nipu ora ali-rupa pirisa rabu nimumi nipuna to yogale lu makomasimi pare nipuna wasupare wala rekoma ade abuna kagaa pa pia. 19 Gore Keriso nipuna

wasupa rekomare wala koe naaku-para pimi enaalina kone wasaanu epe agale lakata pisa. ²⁰ Go enaalina kone wasupanuri abasade Noa pirisa raburi nimumi Gote-na agale mapagisimi. Go rabu Gote-me nimu wagepu nalisa pare Noame ipinu warisa rabu Gote pa adoba piruma werepe lisa. Go ipinu-parare enaali 8-pela runane pirinaloma ipame page nalisa. ²¹ Gore mo ipare abi go kalu-ipa meape pora mea waalisa. Pare abi kalu-ipa mulalore pa yogalena koto pi ele namuma rakepeaalia. Dia, nimina pu robaa-para epe kone suma nimimi Gote-para ora agale loma kalu-ipa mealepape. Go madaare Yesu Keriso naaku-para wala rekisa-pulu nimimi go madaa kone rulaoma kalu-ipa muma ade abuna kagaa pirama la palimi. ²² Gore nipu so yaa-para abala puma Gote-na popa ki-nane puma pia. Go puma nipumi ensel-nu raayo-para so yaa-para pimi puri pale mudu-para go raayore Keriso-me surubea.

4

Naame abalana lo robaa giyamina

¹ Keriso-me abalade nipuna yogale madaa radaa nisa. Gore nimimi page go kone komearupa suma lo robaa-para puri mapalaalepape. Gore ali medame pupitagi nape kone gyalalo palia-daare nipumi radaa nalia. ² Go pea-le nimi su kamaa piralimi rabu nimimi pa enaalinuna koe ele pape kone giyoma Gote-na kone muma pora pamualepape. ³ Gore nimimi abalade Gote-na agale napagesimi rabu nimimi ribaale-para

piri enaali-rupa pirisimide. Go puma nimimi yala polape kone su ena yolape kone su ipa bia noma makeyaoma koe pupitagi no ipa bia nolalo kiritaoma makirae remona binu minasaasimi. ⁴ Abaladere nimimi nimu raapu go koe ele pirisimi. Go pea-le abi go koe poranu giyoma napameme rabu ribaale-para piri enaalinumi namakuaaoma nimi-para koe ero agale leme. ⁵ Go palimi pare werepe Gote-na kose pagape Mudu Ali piralia rabu nipumi pa piri enaalinu-para abala kome enaalinu-para nimuna yoto mea rumaalia. Go palia rabu mo ribaale-para piri enaalinumi nimuna peme kogono madaa laketeme. ⁶ Go pea-le Keriso-me abala kome enaali piri-para puma Epe Agale lakalisa. Go pisa rabu nimuna yogale apale enaali raayo kose agale pagoma yoto mealimi. Go pisa pare nimimi kone rulaoma nimuna kone wasaanuri Gote raapu piralimi-daare go Epe Agale abala lakalisa.

Epe kogono naakimi Gote-na ele rumaalimi

⁷ Abi ele raayo dia yape yapi di-ri apo rudu yala. Go pea-le nimimi kone waru suma puri paloma rekoma aalepape. Go pumare nimimi beten lape kone ade abuna salepape. ⁸ Go pumare nimina amenu balinu-para ranaame waru komalepape. Go konemere ora koeyae pape kone adaapu mada keapelia. ⁹ Go puma nimina ame balinu epalimi rabu nimina ada lamua puma waru surubalepape. Go pulalore go madaa nimimi rono napagaalepape. ¹⁰ Nimi raayo komea komea lomere Gote-na puri rado rado misimi-pulu nimina ame balinu raba muma epe-rupa surubalepape.

Go palimi rabu nimimi enaali medaloma raba mulalore Gote-na puri rumaamina. ¹¹ Gore ali medame agale mogealalore nipumi Gote-na epe agale lagina. Go page ali medame enaali raba mulalore nipumi mo Gote-na kale purimi kogono pina. Go puma kogono raayo madaare enaalinumi Yesu Keriso-para Gote-na bi minasalimina. Gore nipu madaare epe paana puri medaloma-para ade abuna mealimina. Go ora.

Keriso-me rilisa nona pi kedaa epalia-le rana komo riamina

¹² Gore nana epe adami enaalinuri go radaa pi ele medalomame nimi makoyalalo epalia-le go madaa napogolasaalepape. Gore go elere ora rado pi-ai lo go-rupa natapape. ¹³ Dia-le nimimi Keriso raapu radaa no aame-le raaname waru komalepape. Go puma werepere nipuna epe paana puri pename waatea rabu nimina lo-parare raaname ora waru komalimi. ¹⁴ Gore nimimi Keriso-na agale pagoma nipuna pora raleme rabu nimumi nimi-para koe ero agale leme-daare nimimi raaname komalepape. Go rabu Gote-na Holi Spirit-ri ora Epe Paa yaa-pulu nipu nimi raapu epa piruma nimi raba mealia. ¹⁵ Go pea pare nimina enaali meda lu makomaape ali piruma page koe-au pape ali piruma page pa pupitagi nape ali piruma page go-rupa piralimi-daare kedaa ora mada mealimi. ¹⁶ Go pea pare nimi Keriso-na enaali piruma go-ai madaa kedaa ritimi-daare go madaa yala napotapape. Dia, pare nimi Keriso-na bi leme-daare go kedaanu ruma Gote-para ora pili tapape.

17 Gore Gote-me nipuna kose lape agale tea raburi go yapi di abala rudu yaalia. Go puma naa Gote-na ruru madaa kose abala loma rumaalia. Go puma go enaalinumi Epe Agale madaa kone narulalimiri Gote-me nimu-para ora koe kedaa waru abutea. 18 Go madaare Gote-na buk madaa go-rupa lu wia: Gore epe enaalinumi ade abuna kagaa pirape kone minalo kedaa pu kogono waru pea. Go pea-le enaali medalomame Gote madaa koau waaloma koe ele peme-le nimuri ake palimi ya? 19 Go pea-le enaali medalomame kedaa rialimi rabu Gote-me go pora waaloaaya. Go pea-pulu nimumi epe kogono puma Gote-me naa surubena kone samina. Nipumi abalade naa warisa-pulu naa waru epe-rupa surubuma nipuna bina agale pagamina.

5

Nimi ali kalunumi Gote-na sipsip waru surubalepape

1 Gore neme page Gote-na ruru enaalinu surube. Go pea-le nimimi page Gote-na ruru enaalinu surubape alinu puri pale agale lagialo. Keriso-me radaa no pirisa rabu adisua. Go puma nipuna epe paana puri pename waatea rabu ni page mealua. Go pea-pulu neme nimi lotu suruba-ae alinuri kogono go-rupa paliminalo agale go-rupa lagialo: 2 Gore nimimi Gote nipuna gisade ruru enaalinu waru surubalepape. Nimuri ora sipsip-rupa piruaeme-le waru surubalepape. Go-rupa surubalimi rabu Gote-na raana kome pora pamuma raaname komena surubalepape. Nimimi go kogono palimi rabu yoto

meape kogono-rupa napipape. Dia, pare nimina pu rekatabena go kogono waru palepape. ³ Go puma nimimi surubape enaalinu madaa kogono palimi rabu nimuna agale narabuainalimi. Dia, pare nimimi nimu epe pora maa waatapape. Go puma nimina epe pora raita mea epalimi. ⁴ Gore nimimi go-au pumare go sipsip surubape Mudu Ali epalia rabu nipumi nimi ora epe yoto gialia. Go kana elere ora naramualia.

Naame naana pa kone rabuaanaoma epe kone samina

⁵ Go pea-le nimi penaaalinuri nimimi page surubape alinuna agale waru pagalepape. Go pumare nimimi pawasi piruma nimina amenu raba muma pawa piralepape. Go raba meape konere kogono mamina-rupa yamalepape. Go madaare Gote-na buk madaa go-rupa luma wia: Gote-me ali-kone wi enaalinu giyea pare nipumi pawa aawae enaalinu epe-rupa raba meape kone kalo aaya. ⁶ Go pea-le nimina ali-kone rabuaanaoma nimiri Gote-na puri pale ali kibu re-para pawa piralepape. Go puma nipuna kone suma yapi di salia raburi nipumi nimi minasaalia. ⁷ Go pea-le nipumi nimi surubea-pulu nimina kone adaapu sape konere nipu piri-para mea rubalepape.

⁸ Gore nimimi kone waru marekaaoma surubalepape. Nimina yada lore ali Satan-re nipu raa mena e puri paloma lea-rupa agale lo pamuaaya. Go puma nipumi puri paloma pamumare enaali medaloma asa puma nimuna kone mabebolatalo pea. ⁹ Go pea-le nimimi puri paloma kone rulaoma nipu giyalepape. Gore

pagalepa. Nimina go su kamaa pimi ame balinu raayore nimumi koe kedaa nimimi rialimi-rupa rialimi. ¹⁰ Go puma nimimi kedaa riala palimi-daare Gote nipuna nimi surubalia. Go rabu nipumi nimi epe-rupa mapiraoma ora enaali mapalaalia. Gote-mere epe raba meape kone raayo Go nipumi nimi Keriso raapu mapiraasa. Go puma nipuna epe paana puri ade abuna mealiminalo pisa. ¹¹ Go pumare nipumi ele raayo surubo ade abuna puri waru su aaya. Go ora yaade.

Agale medaloma

¹² Neme go rudu pepa luma rapaato rabu Sailas-me ni raba meala. Go aliri ora naana ora epe ame pia. Neme go pepa tyalore nimi puri mapalaalalo go agalere ora Gote-na epe raba meape agale yaa-pulu go lagialo. Go pea-le nimimi go agale madaa puri mu piralepape.

¹³ Gore Babilon* su-para pimimi ame balinumi nimi epe-rupa piralepape lo rapaatema. Go Yesuna ruru enaalinuri Gote-me nimu page yaaloma nipuna ruru mapiraasa. Go puma nana si Mak-me page nimi-para epe-rupa piralepape lo rapaata. ¹⁴ Nimi raayome nimina amenu balinupara Keriso-na enaalinuna ranaame komape kone suma nimuna ki mealepape. Nimi Keriso raapu piri enaalinuri nimina pu robaa-para epe kuma pi kone mealimina.

---

* **5:13:** Pita-me Babilon agalena re-re go-rupa: Rom adare-pare Babilon aasa. Ake paa-daa ya? Pita-na yapi dina Gote-na enaalinu Babilon su-para piri Rom enaalinumi koae-au adaapu pisimi. Gore Babilon enaalimi aba pisimi-rupa wala pisimi-daa lisa.

Gotena Epe Agale
The New Testament in the East Kewa Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples East Kewa long Niugini
copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: East Kewa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

62cac9b7-0920-58fe-ad58-f2d4b8fb56bc